

Vratislav Jiljí Slezák

(1932–2020)

Ondřej Salvét

„Země a všechny ty jednoduché věci, které se ještě dají vidět a potkat se s nimi, jakoby už neměly hlas. Ony mlčí, a přitom je v nich tolik příběhů a tolik nevyčtené zkušenosti – a nikdo to neslyší.“ Tak uzavřel doktor Slezák interview u příležitosti životního jubilea, když se ohlížel za pětadesát roků života, vesměs naplněnými prací ve prospěch druhých.

Po maturitě v Praze (1951) vystudoval na Univerzitě Palackého germanistiku a polonistiku. Pracoval nejprve jako redaktor; teprve v době politického uvolnění mohl své vzdělání završit doktorátem (1969). Nedlouho předtím (1967) nastoupil do zahraničního odboru Ministerstva kultury, ale brzy odešel učit do Poděbrad, kde tehdy sídlila Fakulta radiotechniky ČVUT. V roce 1981 přešel na Vysokou školu zemědělskou do Prahy a ihned po obnově ní Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy se ujal péče o jazykové a kulturní vzdělávání budoucích kněží. Věnoval se jim až do odchodu na odpočinek (2007).

Dr. Slezák překládal křesťanskou literaturu, ale také beletristická díla předních autorů 20. století, ke kterým patřili Thomas Mann, Heinrich Böll, Friedrich Dürrenmatt a kromě dalších zejména Hermann Hesse. Právě za překlady jeho knih a za celoživotní práci obdržel Státní cenu za překladatelské dílo (2013). V roce 2017 pak byl uveden do síně slávy české Obce překladatelů.

Vratislava Slezáka jsem poznal na podzim roku 1992 jako student teologického konviktu v Litoměřicích. Byl laskavým učitelem, který se dovedl podělit o obrovský poklad znalostí i s těmi, kdo jen ztěžka a pomalu byli schopni ocenit krásu německé gramatiky a slovní zásoby. Co mohlo motivovat tehdy už renomovaného překladatele, aby každý týden vážil cestu na rozhraní centrálních Čech a Sudet a dopomáhal budoucím slu-

žebníkům církve k zásadně potřebnému jazykovému vybavení? Odpověď se mi začala rýsovat, když jsem jej slyšel mluvit právě o církvi: s noblesou i s kultivovaným náznakem kritičnosti, ale hlavně s poukazem na duchovní bohatství, kterým by měla vynikat. V jednom svém zamyšlení říká: „Mám hlubokou a letitou zkušenost, že se v církvi nachází spousta osob, jejichž ryze, odvaha, věrnost jsou naprosto průkazné a ohromující, a to beze vší okázalosti“. Tohle může vidět jen ten, kdo církev miluje. Celé generace bohoslovců vděčí dr. Slezákovi nejen za jazykovou dovednost, ale hlavně za tento zásadní vklad do kněžského života. A také za „hloubku, průkaznou radost a projasněnost“ – tato slova, jím pronesená, jej vystihují a svědčí o jeho lidské a křesťanské ryze, ba radikalitě.

Zpráva o odchodu tohoto vynikajícího lingvisty, překladatele a pedagoga přišla nečekaně 16. 3. 2020 a přinesla zármutek všem, kdo ho měli rádi. Jeho popel spočívá v hrobě na hřbitově v Praze-Nebošicích, ale jeho duše, jak doufáme a věříme, prošla branou smrti k věčné blaženosti, vždyť byl člověkem bohu-libým. Je tedy vlastně nepatřičné pro něj truchlit. Církev a její víra se dr. Slezákovi jevila jako pestrá, barevná. Dnes mnozí uvnitř i vně církve vidí jen šedé šmouhy a stíny, ale radost si vždy najde své cesty. Už jen to jeho datum narození: 29. 2. 1932. Nikdy neopomněl zmínit, že narozeniny slaví jen jednou za čtyři roky, a tak jsme mu ještě stihli gratulovat ke krásným dvaadvacatinám!

Čím víc jsem nabíral vlastní zkušenosti, tím víc jsem mu byl vděčen – a jsem si jist, že nemluví jen za sebe, ale i za všechny, kdo měli to štěstí sdílet naději vyvěrající z hluboké, pestré a radostné víry, o níž Vratislav Jiljí Slezák svým životem svědčil.

